

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 164/2011-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. J., D., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Sd 1/2010 a jeho uznesením z 25. júna 2010, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 So 90/2010 a jeho uznesením z 9. novembra 2010, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako dovolacieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sdo 100/2010 a jeho uznesením z 26. januára 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 28. februára 2011 doručené podanie J. J., D. (ďalej len „sťažovateľ“), označené ako „Žaloba“, ktorú podľa obsahu ústavný súd kvalifikoval ako sťažnosť podanú podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

Z obsahu podania a zo spisu Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 26 Sd 1/2010, ktorý si ústavný súd na účely predbežného prerokovania vyžiadala, možno vyvodit', že sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Sd 1/2010 a jeho uznesením z 25. júna 2010, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako odvolacieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 So 90/2010 a jeho uznesením z 9. novembra 2010, ako aj postupom najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sdo 100/2010 a jeho uznesením z 26. januára 2011.

Sťažovateľ v sťažnosti najmä uvádza:

„... sťažovateľ ako navrhovateľ J. J. D. štátny občan SR proti odporcovi - porusovateľovi v rade 1 a 2

1) Krajský súd, Komenského 12 974 Banská Bystrica

2) Najvyšší súd SR Zupne námestie Bratislava

kde dňa 7. 1. 2010 bola podaná žaloba voči Socialna poisťovňa ústredie ul. 29 augusta č. 8, 81363 Bratislava spolu s prílohami 1 až 7 bola podaná na Krajský súd Banská Bystrica. Kde predmetná vec je vedená pod sp. 26 Sd 1/2010. ...

Kedže vec je právne zložitá v prílohe č. 1 som žiadal ustanovenie právneho zas. Z radov advokátov v prílohe č. 2 žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov Dalej – Preto som žiadal o ustanovenie právneho zástupcu – PRETOŽE JA NEMAM PRAVNÍCKE VZDELANIE cin nemožem presne špecifikovať petit a doplniť niečo co neovládám. ...

... od podania 07. 01. 2010 do posledného rozhodnutia – Uznesenia 26. januára uplynulo 12 mesiacov a 19 dní!!!

Tým že KS – B. Bystrica nerozhodol a nevydal žiadne uznesenie o prílohe č. 1 č. 2 (žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu a žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov, pozn.) Ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov tým doslo k porušeniu Ústavy čl. 47 ods. 2 každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi.

Týmto KS – B. Bystrica porušil Ústavu čl. 48 ods.2 pretože som sa NEMOHOL VYJADROVAŤ k danej veci čo znamená že zo strany KS B. B. došlo – ODNATIM možnosť konať v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie celý zavadný procesný postup súdu, ktorým

sa účastníkovi znemožni realizácia tých jeho procesných prav ktoré mu O. s. p. priznava za ucelom ochrany jeho prav a pravom chránených zaujmov.

Vada ktorá je z hľadiska § 237 písm. F významná ich najmä vtedy ak sud v konaní postupoval v rozpore so zakonom prípadne s ďalšími všeob. zavaznými prav. predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné prava ktoré mu pravny poriadok priznáva. O takyto prípad ide v prejednávanej veci...“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné prava sťažovateľa J. J. boli porušené dľa Ustavy SR (vid. popisane) pretože doslo k rozporu procesných prav garantovaného prava ktory mu pravny poriadok plne priznava atd (vid popisane) v danej veci 26 Sd 1/2010, porusene KS – B. Bystrica a v druhom rade NS- SR – BA.

Aby bolo sťažovateľovi vyplatené finančné zadostucinenie v sume 9 120,40 Euro (vid. popisane) pravé KS – B. Bystrica a aj v druhom rade NS – SR – BA su tuto sumu poviny zaplatit do JEDNEHO MESIACA odo od pravoplatnost tohoto nalezu. Tymto žiadam Ustavny sud SR aby zaviazal KS – B. Bystrica a NS – SR – BA na plnenie si svojich povinnosti v danej veci na zaplalenie jednorazoveho financneho primeraneho zadostucinenia vo vyške 9 120,40 Euro !!! Aby bolo v danej veci Nariadenie Obnovy Konania.“

Keďže sťažnosť bola v predloženom znení nezrozumiteľná a nebolo z nej možné ustáliť predmet namietaných konaní pred krajským súdom a najvyšším súdom, ústavný súd si vyžiadal spis krajského súdu sp. zn. 26 Sd 1/2010, z ktorého zistil toto:

1. Sťažovateľ doručil 8. januára 2010 krajskému súdu podanie označené ako „ŽALOBA“, z obsahu ktorého možno vyvodiť, že sa ňou domáhal preskúmania zákonnosti postupu a oznámenia Sociálnej poisťovne – ústredie (ďalej len „Sociálna poisťovňa“), č. 640 909 z 18. decembra 2009 o vykonávaní zrážok z dôchodku povinného [ďalej len „oznámenie“ (Sociálna poisťovňa ním sťažovateľovi oznámila, že sa mu z priznaného invalidného dôchodku naďalej budú vykonávať zrážky z rôznych exekučných titulov, pozn.)]. Sťažovateľ v „ŽALOBE“ argumentoval, že Sociálna poisťovňa mu upiera jeho ústavné právo – „na jeho žitie a žitie jeho rodiny a zdravotnú starostlivosť“, a žiadal, aby

mu spätne vyplatila všetky finančné prostriedky zrazené z jeho invalidného dôchodku a naďalej mu vyplácala priznaný invalidný dôchodok v plnej výške, keďže nevyplácaním dôchodku v plnej výške mu zasiahla do jeho súkromia a rodiny, pretože jeho rodina je v hmotnej núdzi a nemá zabezpečené životné podmienky.

Sťažovateľ zároveň žiadal o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a podal tiež návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby krajský súd zaviazal Sociálnu poisťovňu vyplácať mu dôchodok v plnej priznanej výške (282,10 €) v záujme zabezpečenia riadneho chodu jeho domácnosti a rodiny na jej náklady.

2. Podaniu „ŽALOBY“ krajskému súdu predchádzalo podanie sťažovateľa z 26. januára 2009 označené ako „NAVRH - ŽALOBA“ adresované Sociálnej poisťovni, ktorým reagoval na oznámenie; Sociálna poisťovňa vybavila uvedené podanie sťažovateľa vysvetľujúcim listom z 10. februára 2009.

3. Krajský súd uznesením sp. zn. 26 Sd 1/2010 z 25. júna 2010 opravný prostriedok („ŽALOBU“) sťažovateľa odmietol s poukazom na to, že oznámenie Sociálnej poisťovne nie je rozhodnutím o zákonom nároku na dávku, ktoré by podliehalo preskúmaniu súdu podľa § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“); uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 9. júla 2010.

4. Sťažovateľ podal 13. júla 2010 proti uzneseniu krajského súdu z 25. júna 2010 odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 So 90/2010 z 9. novembra 2010 tak, že odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdil a sťažovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania; označené uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 7. decembra 2010.

5. Dňa 9. decembra 2010 sťažovateľ podal proti uzneseniu najvyššieho súdu dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd ako dovolací súd uznesením sp. zn. 1 Sdo 100/2010 z 26. januára 2011 tak, že konanie o dovolaní zastavil.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Zo sťažnosti a spisu krajského súdu sp. zn. 26 Sd 1/2010 ústavný súd ustálil, že sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Sd 1/2010 a jeho uznesením z 25. júna 2010, postupom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 So 90/2010 a jeho uznesením z 9. novembra 2010, ako aj postupom najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sdo 100/2010 a jeho uznesením z 26. januára 2011.

Podstatu námietok sťažovateľa možno zhrnúť takto:

1. Krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Sd 1/2010 nerozhodol o jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu a oslobodení od súdneho poplatku, čím bolo porušené jeho základné právo na právnu pomoc v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, pričom najvyšší súd toto pochybenie krajského súdu nenapravil.

2. Krajský súd rozhodol o jeho žalobe na neverejnom zasadnutí, čím došlo k porušeniu jeho základného práva na verejné prerokovanie veci a v jeho prítomnosti garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy, pričom najvyšší súd ani toto pochybenie krajského súdu nenapravil.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Sd 1/2010 a jeho uznesením z 25. júna 2010 a postupom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 So 90/2010 a jeho uznesením z 9. novembra 2010

Z ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde vyplýva, že sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Ústavný súd zo spisu krajského súdu sp. zn. 26 Sd 1/2010 zistil, že namietané uznesenia krajského súdu a najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu nadobudli právoplatnosť 7. decembra 2010, pričom sťažovateľ doručil ústavnému súde svoju sťažnosť 28. februára 2011, t. j. zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd v tejto časti pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 až 3 a čl. 47 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sdo 100/2010 a jeho uznesením z 26. januára 2011

Ústavný súd zo spisu krajského súdu sp. zn. 26 Sd 1/2010 zistil, že sťažovateľ podal proti uzneseniu najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 1 So 90/2010 z 9. novembra 2010 dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd ako dovolací súd uznesením sp. zn. 1 Sdo 100/2010 z 26. januára 2011 tak, že konanie o dovolaní zastavil.

V súvislosti s touto časťou sťažnosti ústavný súd považoval za potrebné poukázať na skutočnosť, že z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva aj jeho úloha posúdiť pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre taktiež zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou,

prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd preskúmal, či nie je sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich ústavou garantovaných práv namietaným postupom a uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, zjavne neopodstatnená.

V odôvodnení uznesenia najvyššieho súdu z 26. januára 2011 sa okrem iného uvádza:

«... zo žiadneho ustanovenia Piatej časti OSP – Správne súdnictvo – nevyplýva prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu súdu v správnom súdnictve, čo znamená, že najvyšší súd v správnom súdnictve nie je ani dovolacím súdom, je neprípustnosť dovolania prekážkou ďalšieho konania v tejto veci pred najvyšším súdom a preto súd podľa § 104 ods. 1 vety prvej konanie o dovolaní zastavil.

Uvedený právny názor rešpektuje aj doterajšiu judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej „niet žiadnych právnych pochyb o skutočnosti, že dovolanie je v správnom súdnictve neprípustné“ (II. ÚS 87/09, IV. ÚS 208/08). Ústavný súd taktiež vylúčil možnosť, že by zastavením dovolacieho konania z dôvodu neprípustnosti dovolania mohlo dôjsť k odmietnutiu spravodlivosti...»

Podľa § 250s Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) proti rozhodnutiu súdu, ktorým potvrdí rozhodnutie správneho orgánu, je prípustné odvolanie. Proti rozsudku súdu, ktorým zruší rozhodnutie správneho orgánu, je prípustné odvolanie len z dôvodov uvedených v § 250j ods. 2 písm. a) a b). Obnova konania, dovolanie a mimoriadne dovolanie nie sú prípustné.

Podľa § 104 ods. 1 OSP prvej vety ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

V danom prípade najvyšší súd ako dovolací súd rozhodoval o dovolaní sťažovateľa proti uzneseniu najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu vydaného v rámci správneho súdnictva. Z tretej vety § 250s OSP zjavne vyplýva, že v správnom súdnictve nie je dovolanie prípustné. Za daných okolností najvyšší súd postupoval správne, ak konanie o dovolaní sťažovateľa s poukazom na § 104 ods. 1 OSP zastavil, keďže v danom prípade dovolanie nebolo prípustné. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom (v danom prípade procesnými predpismi upravujúcimi postup súdu v rámci správneho súdnictva) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

Vzhľadom na skutočnosť, že najvyšší súd ako dovolací súd svoje uznesenie ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil a pritom postupoval v súlade s platnou právnou úpravou (§ 250s tretia veta v spojení s § 104 ods. 1 OSP) a v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu, na ktorú poukázal, ústavný súd dospel k záveru, že namietané uznesenie najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu je riadne odôvodnené, nemožno ho považovať za arbitrárne, a preto ním ani nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa s ďalšími návrhmi sťažovateľa (napr. návrhom na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2011